

CSIKILAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Svoboda József könyv- és papírkereskedése, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők. — Telefon hívásám 2. —</p>	<p>FŐSZERKESZTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL ÜGYVÉD.</p>	<p>FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. ÉLTHES GYULA.</p>	<p>Megjelenik minden szerdán. Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Hirdetési díjak a legelőszörban számítatnak Kéziratok nem adatkak vissza.</p>
--	---	---	--

A munka—hatalom.

Csikszereida, 1912. június 3.

A nemzetek sorsában manapság nemcsak a kard hatalma, nemcsak a katonai rátermettségnek ereje dönt, hanem sok más olyan tényező, amely valaha alig-alig számított valamit. Ma már nemcsak dicsőségért patakok a vér; nemcsak azért, hogy nyelvének és műveltségének szerepét a nemzet a másikkal, hanem leggyakrabban és legfőképpen azért, hogy termékeivel áraszsa el azt, akár nyers, akár feldolgozott alakban. — Mert a kereskedelem olykor nagy morális erőteljesítőket rejt magában. A szükségleti cikkek révén bejutnak az illető nép sajtóságai, tőlük tanulunk haladni, tőlük lessük el, miképpen dolgozhatjuk fel az anyaföldet természetadta terméket arra, hogy művelődésünk egy színvonalon állhasson a többi nemzet kultúrájával.

Elmult az az idő, amikor még a harcias fajjallem szerzett tiszteletet egy népek. Mostanában nem a győzelem, hanem a győzelemmel való élés teszi a népek becsülését. Ily célok felé gravitál minden olyan nemzet, amely számot tart arra, hogy műveltségük mondassék.

A jövő állama az ipar állama. Most is az első iparos állam, Anglia, viszi a vezérszerepet úgy a világereskedelemben, mint minden más hatalomban. — A hatalom és kereskedelem pedig egymással az ok és okozat összefüggésében van. Az ipar megteremtette nálunk is a kereskedelmét, mely azonban még korántsem felel meg a várakozásoknak. — A praktikus angolok kereskedelmük segítségével olyan nagy társadalmi befolyást szereztek maguknak, amivel sok más nép nem dicsekedhet akkor sem, ha

kardjával szerzett érvényt a nemzetiségének. Ez a társadalmi befolyás érvényesül aztán az irodalomban és művészetben is, mely Angliában annyira fejlett, hogy az egész intelligens világ az angol fajtálem felé törekszik.

Ez a törekvés addig természetesen és jogosult, amíg karakterünk a sok magunkra hagyatás ellenére is teljesen ép-ségben marad, amde öngyilkosságot követ el a nemzet, mihelyt egészen átadja magát egy másik nemzet kultúrájának.

Mi világelelünkben küzdöttünk idegen fajok hegemoniája ellen. Rajtunk volt a török rabigája és levetítették azt, talárok vad csordái üldöztek bennünket és mi, sok vér árán bár, de szerencsésen kikerültük az uralmukat, a múlt századokban a germán elem fenekedett reánk és mi ezer balszerencse között megállottuk helyünket. A magyar nyelv és a magyar tradíció ismét ott van, ahová kíváncsított. De a hatalom eszközeit nem becsüljük meg kellően. A magyarság — fájdalom — a régi balítéletek hatása alól csak nehezen bontakozik ki. Benne van ez konzervatív természetében. Nem tartja meg uralmát az ipari és kereskedelmi foglalkozást és inkább viseli az uralmát a kényelmes és cifra nyomorát, semmint hogy a munka nyújtotta áldások után törje magát.

E megszokott tulajdonokat kell szilva vetni, ha az európai verseny színterén kellőképpen vértve akarunk megjelenni. Meg kell menteni a magyar fajt a modern gazdasági élet számára; rá kell mutatni arra az elkorcsosulásra, amit más fajok ipari fölénye révén nekünk kell majd megsínyleni és reá arra az áldásra, mely a derék és okos munka nyomán fakad.

Csak munkával elért eredmények révén vehetjük biztosra, hogy nemzetünk is méltó helyet lel az európai civilizációban.

Csikszereida — és a vidéki hírlapírók.

A Vidéki Hírlapírók Országos Szövetségének egyik múlt évi igazgatósági ülésében az indítványok során szóba került Csikszereida város is, ahol az egyik szövetségi tag ajánlata folytán az ideai közgyűlés lett volna tartandó. Kiténik ez a Szövetség Értesítőjéből, mely annak idején részletesen beszámolt a gyűlés tárgysorozatáról. Magában Csikszereidában azonban nem talált egy gondolat visszhangra s így történt, hogy a gyűlés színhelyül Győrt választották.

Talán nem túlozok, midőn azt mondom: versengenek az egyes városok hírlapírói e kérdés tárgyalásán. Mert mindenki a maga otthonába óhajtja vinni ezt a tekintélyes nagy testületet, de állíthatjuk, hogy maguk az egyes városok is versengenek. A közgyűlés ugyanis rendszerint valami kirándulással van egybekapcsolva s így feltehető, hogy a sajtónak száz és száz képviselője kellemes benyomásokkal hagyja el a neki ideiglenesen ismertlen várost s a látottak, valamint vett értesülései szerint siet lapjában elmondani véleményét. Száz és száz orgonum beszél egyszerre egyetlen városról vagy vármegyéről. Szembetűnő, hogy akaratlanul is — bár nem ritkán akarattal — micsoda óriási reklám ez az illető városnak, vármegyének, fürdőnek stb.

A sajtó munkásai összeismerkednek a város notabilitásaival s gyakran, ami az országos sajtóban tévedésre adott alkalmat, a vidéki hírlapok útján kedvezően intéződik el.

Az olyan nagy vidéki városok is, mint például Győr, amely előnyös fekvésénél fogva is központba esik, örömmel várja a hírlapírókat! De nekünk, meg a többi határszéli kis városnak — amelyek közül nem egyet festői vidék, fürdő stb. környez, nem volna-e nagyobb érdekünk megismertetni önmagunkat, közkinccsé tenni, ami a miénk!? Hisz rólnak ugyanis csak akkor emlékeznek meg, amikor ebben a megemlékezésben nincsen köszönet.

A szabadkai kirándulás ismertetésére a multban még pályadíjat is tűzött ki a Szövetség. Mennyi megemlíteni, mily sok leírni való volna itt!

De talán felesleges is többet mondanom.

Vagy van-e Tusnádfürdőnek, Borszéknek s a többi Csik vármegyei fürdőnek ma is elég publikuma? — Hisz ezren és ezren akadnának, akik soha egy árva szót sem hallottak mindezekről.

Tehát bizony mondom, nem volna káros, az országos jelentőségű gyűlések közül is egyikét-másikat néha-néha idevinni. Ha néha napján — nem is az irántunk való szeretet, hanem inkább politikai érdekekből — közénk vetődik egy-egy kiválóbb államférfi, szónok, vagy politikus, megmozdulnak mindenek, pedig ebből nem iger szokott haszon háramlani, legfeljebb kiadás.

Ha áldozni akar a város vagy vármegye, legyen egy kissé számító is, ébredjen benne bizonyos határokig terjedő nemes önzés a maga javát illetőleg, mert egyébként csak „Az alkohol pusztítása” s a „Székely kivándorlások” rovatában fognak beszélni róla, amely a sok hangzatosattal már teljesen agyoncsépett.

A „CSIKI LAPOK” TÁRCAJA.

Isten.

*Siró panasszal hozzá fordulok
Bevallom minden vétkeimet
Mert balga hitvány lelkű volna az
Ki pártot táne ellened.*

*Uram, vigasztalom vagy énnekem
Mit is keressek kivüled
Mert öröm, vigás, tengernyi mámor
Mind elkerültek engemet.*

*Hozzá futok fájdó gyötrellemmel
Megterhesülve bús szívem
És kizozzon bár a bűnök átka
Én el nem hagyalak Istenem.*

Mátral Ferenc Béla.

Népkultúránk típusa.

Írta és a csikvármegyei általános Tanító-egyesület legutóbbi közgyűlésén felolvasta: Földes Eötvös.

A csikvármegyei népvallás kétvázó és vértelen. Nincsenek nagy gondolatok, amelyek irányt szabnának és végképpen kialakítanák közönségünk típusát. Ami népművelésünknek még ma sincs egységes szelleme, mely arra határozott béléget nyújtana. A csiki népkultúrának u. i. nincsenek oly erkölcsi direktívái, melyek kialakítanák annak igazán képet.

Kimondom nyíltan, hogy a fajszeretetre és az azúv katolikus hitre gondolok.

A fajszeretet és nem a hazaszeretetet említem, mivel — igaz, igonis, kellő aktivitással hatja át iskolánk belső életét; — amaz ellenben kultiváltalan. És a katolikus öntudat ápolását is erőteljesen látom. Mert bár tagadhatatlan, hogy a megyei közoktatásügy propilemáján Krisztus föléges vonásai tükröződnek, de ez az Istenre inkább ráfektettség, mint Mikalángelő erejével van ösztönözve.

Fajszeretettel alatt székelységünk öntudatának gonlos fenntartását értem. Mert ha Bretány lakója nem szünik meg jó francia lenni akkor, mikor magát büszkén nevezi bretonnak; és ha a volklúzi hiatalóság vígan énekel provánzi dalt, nemzetárulás veszélye nélkül: mi székelyek, nem merenghetünk-e olykor nagy multunk, századaink és nem lehetnek-e fajunk szerelmétől átízott szívek, anélkül, hogy megtagadnák az egyetemes, nagy nemzetet? — A székely fajnak külön multja van, mely a rabbanok romantikus korszakától napjainkig a bátorság legendája, a hősiesség epóza és a katolikus hitnek hulló piros vérünkkel taunított Konfessziója... Multunk van, amely felemeli tispelt lelkünket. Multunk van, mely amaz eszméket nyújtja, melyek kiragadnak a sárból, az ernyedésből és ismét széppé, nemessé teszik közéletünket. Mert a csiki székelység történelme megtanítja az utódokat hűbűsre, fajunk védelmére, összetartásra, szeretetre... A csiki székely tehát akkor valóképpen tájékozott, ha a multból merített tanulságok alapján akarja rekonstruálni társadalmát.

Igy most már az intenzív keresztény érzület-ről nem beszélhetek külön. Mivel, a mint látjuk, ez szorosan összefügg székelyvoltunkkal a így ennek védelmében amonakk oltalmát is értem. A krisztianizmus szelleme lényeges része fajunk lelki összetételének. És eképp teljességgel olvashatathatlan. Multunk krónikájának lapjait aranyos szög futja körül; a hitbuzgóság ez. Történelmünk nagy-könyvében rembekbe-rajzolt iníciale díszit minden bekezdést; a hitbűsre ez. Pusztuló galambbűgös kapuk! Rozettás homlokotokról is felém int a régi székely szív, mely tele volt mélyeséges hitel, mennyei kemettel, igaz becsülettel... Reszkető szóval, könnyes szemmel olvasgatom rólatok, hogy hát „Isten kegyelméből” épült ez a magas kapu; és hogy a néhai jó nagypó áldást kíván azon a bejövőknek, a kimenőknek pediglen békeességet. S mig remegő lellem csókot nyom nagy multunk agg emlékeire, rajongó székely szívem diadalívnek látja ezeket. A magasba törő, nagy gondolatok, a régi székely dicsőség diadalnapjai ezek.

Az elbolyogó lelkesedés mintha eltérítene tárgymóltól — Pedig, korántsem! El kellett mondjam, mondjam, hogy hallgatóságomban hangulatot ébresztek a mult javára... El kellett mondjam; hogy

ezen az alapon építem fel értekezésem további részét.

Mert, ime, önként áll elő a tétel, hogy ha a székelység történelmében a fenekült életnek irányító eszméit elhelyeznénk, akkor ez ösforráshoz kell fordulnunk, hogy elkövetkezzék a kóros változások induló székely néplélek renesszánsza. Még pedig olyanem megújulása, mely minden ízében székely, mert a hagyományok szegletkövére tűzte lobogóját...

A néplélek útmunkálása a népművelés feladata. A tanítók aktív tényezők e téren és a vezérsorokban állanak. Tehát ők kell, hogy elsősorban átitassák egész mivoltukat, gondolkodásukat és érzeléseiket a multunkból nyert nagy erkölcsi direktívákkal. Kell tudniuk lelkesedni ami edes bus történelmünkért és azokért az eszmékért, melyek ama csudálatos hővékölteménynek föléges mozgatói!... Kell, hogy együttérezzenek az őseikkel, noha aggodó bajsejtelenem kénlelték a jövőt a Madéfalvánál; elboruló kedvvel éjték el tört karjüket a kutyforráshoz kell mentül gyakrabban elzárndokolnunk. Vagy nem is Iorras ez, hanem hatalmas tenger, mély és gazdag... A mélyesége tele gyönggyel...

Szálljunk alá e kincses oceánba, az ősi tiszteletének buvár öltöyében. Hozzuk föl onnan a drágaságokat, hogy azokkal sivar jelemünket ékesítsük...

Mert, baj, szűkebb kis hazánkat is megtalálta az új idők romboló szelleme... A romlás demona többször bekopogtatott, de eleinte zárva találta a székelység életének magasán ivelt csarnokát... El-mennév pedig, vizetlen helyeken járt, de nyugtot nem talált... És vévén magához erősséget, visszatért... És a magasán ivelt csarnokot nyitva találja vala... És jövetelére eltámasztva... És akkor megkezdé bevonulását... S a morre ment, ahová lépett, megváltozott az árkaók népe; a szivekből kivezett a régi, jó erkölcs; odalett a székelyszóltés, bárszonyaságos víganó, s a pusztuló vizelettel

eltűnt az imádság és a munka lelke... Az elszálló két fehé galambbal együtt repült el az aranyudár is... A Boldogság...

A néptípus eltorzult. Mint az Ember Tragédiájának Danton-jelenetében vihogva, zajongva, szilajul tör elő a szankillottok hada; aképpen jelent meg a székelységben itt-ott az új formájú népség, melynek összetevői a bicakázó korcsmahós, a kárvallott leány és a tudálékos paraszt. Felművelt, kevéshítű fajzat; telve urgülöllettel, bizalmatlan-sággal és féktelenséggel. Tekintélyt nem ismer, szabídoságában korlátlan, önzerezo tulngö... Törvényt nem tisztel, Isten nem imád, hazát nem ismer... Ijesztő kép. Szomorú nép... A kőszáli sem elveszté sziklaszántó körmeit s fényes napba látó tekintetét... Esetben éjjli madár lett belőle, amely lél a napsugártól, a nappali verőfénytől...

A rajzolt népare azonban még nem általános. A csiki néptársadalomban szörványos tűnet ez az infekció. De terjedése szemmel látható, kézzel fogható. — Mi az oka ennek? Az igazságot mindig megmerem mondaní és most sem főgok e részben habozni. Honnan romlik a bal? — A korrumpált értelmiség, mely szabados gondolkodásával, meg-métélyeztet lelkivilágával példát adott régi erköl-csaink tagadására, bontogatni kezdte székelységünk várát... Igen, itt keresendő a baj eredete. A nyugatról származó eszmék az intelligencia közelekedő edényein át a Székelyföldre is eljutottak. Sajnos, hogy csak a kultura ocnya verődött el keletre. Az okzerü gazdálkodás nagyszerű tanításai, a kolduskunyhókig terjedő közműveltség magasztos elve, a fajnunkban is szannyszadózó talentumok rendszeres fejlesztésének ügye szóba is alig kerültek. Viazont azonban Nyugat tulhajtott intellektuális-musa megfertőzte helyell-közsel — az értelmiség útján — fejtuló vérünket, viághullató mezeinket... Gondatlan bölcselkedéssel lesztirt új megállapítá-sok tarolták le a lelki mezőket. Bus rendek hal-lottak a sikkadó kassa nyomán. — hitbűs... erkölcsök... meglégedés... Mind sajnálatos változá-sok eleinte az intelligencia mutatókztak... A nép-csak ezt — követte...

Különbön erkölcsi javaink vesselemde hazafisá-gunkra is kiterjeszkedik... Belső értékeink veszen-dőségnek kiüld jele pedig: a szokásoknak, élet

Amikor egy város vagy vármegye nem éppen a legnépültehetőbbé is kezd bármilyen alkalmat hozni, ez a biztos haladás legismertebb jele, tehát ismétlem: egy kis önzés meg nem árt, ha mindjárt némi áldozattal is, mert nyomában a városok javára, nem csupán hír, dicsőség, hanem azok fejlesztésével anyagi haszon is jár.

Mátrai Ferenc Béla.

Mit ér nekünk az — obstrukció?

A tanítók ügye már eljutott volna rég a megvalósulás stádiumába, ha az obstrukció nem dühöngene. Az azt hiszem nem politizálás, hanem a tanítók kijelentik, hogy törhetetlennek látják ezt a gonosz szituációt, mely megfosztja őket reményeik teljesülésétől.

A családi pótlékra vonatkozó törvényjavaslat is késsen fekszik Teleszky asztalán, s csak azért nem lehet belőle gyorsan, egymásután törvény, mert Justh urékunk úgy tetszik, hogy úszók kised játékaitak.

Végre is itt egzisztenciáról van szó... Allami tisztviselők ezreiről van szó. Mert nemcsak mi vagyunk — tanítók — érdekelve, hanem érdekelve van csaknem az egész állambivataluoki kar... Mindenki vár valamit, annál is inkább, mert mindnyájunknak pozitív ígéretet tett a kormány.

A drágaság iszonyan sanyargatja a tisztviselők tizezeit... A nagy sokaság túrelmetlenül, szivszorongva, sőt itt-ott lázongva, várja a könyörületet... És az obstrukció mindezzel nem törődik, hanem feszíti a végeőkgig a többségnek és kormányának szegezett erőszakot; nem törődik azzal, hogy százezer nyomorgó tisztviselő, k. b. négyszázezer családtaggal, — tehát félmilliónyi lélek várja sziveszakadástól a kibontakozást!...

Nincs irgalom, nincs könyörület... Az obstruktorok nem kegyelmeznek, hanem folytatják tovább — s ki tudná: meddig? — a napirend előtti vitákat, a névszerinti szavazásokat, s nemtommiféle más szórakozásokat...

Lehet, hogy jóhiszeműen teszik; de mit használnak az nekünk, ha itt a perifériákon százezerenkint pusztulunk bele ezekben a parlamenti szórakozásokba?...

A magyar hivatalnoki kar kiált hozzáatok, tisztelt obstruktorok, hagyjátok félbe ezt az időpocsékolást, amelynek a vége

ugyis csak egy — nagy semmi less!... Irigalmazzatok a sok aszaserinyi nyomorgó asszonyoknak, gyermeknek: a hivatalnokok könnyes szemű családtagjainak!

A kormányhoz is szóló kiáltószavunk: tegyen valamit! A „tizenkettedik óra” már régen el is múlt!...

Földes Zoltán.

Tanügyünk helyzete.

Irta: Petres Elek.

Valamint az idő gyors egymásutánban halad előre, éppen úgy az emberi művelődésnek is lépést kell tartania a korszellemével. Az emberiség szellemi fejlettségének fokmérője kulturáltörvényeinek milyen- és minőségében keresendő.

A XVI-dik század kulturája messze hátra van maradvá a XX-ik század kulturájától, pedig ezen időben is párhuzamosan haladt az szellemi művelődés a kor lépéseivel.

Az emberi nem művelődését egy a multban, mint a jelenkorban iskolánk milyen, mind és mennyisége szabályozza, s szabályozza most is. Valamely országban minél több gondot fordítanak a tanügyre, annál műveltebb, képzeltebb és értelmesebb azon országnak nemzete is, s annál biztosabb alapokon nyugszik, annak minden jótékony célú intézménye. Azt elég világosan szemünk elé tárja a különféle országok és államok tanügyi statisztikájának a táblázata.

Az emberi nem művelődését egy a multban, mint a jelenkorban iskolánk milyen, mind és mennyisége szabályozza, s szabályozza most is. Valamely országban minél több gondot fordítanak a tanügyre, annál műveltebb, képzeltebb és értelmesebb azon országnak nemzete is, s annál biztosabb alapokon nyugszik, annak minden jótékony célú intézménye. Azt elég világosan szemünk elé tárja a különféle országok és államok tanügyi statisztikájának a táblázata.

Kulturális szempontból tekintve, nagy különbség van Angolország, Franciaország, Németország és Magyarország között, mert az előbbieknél nem csak férf, hanem nőnemei is az értelmi pályáknak tekintélyes tisztviselői és talpraesett munkásai, míg nálunk ebben a tekintetben, nemcsak a nőnem áll messze hátra, hanem a férfiasztálya is, melynek a statisztikai kimutatások szerint még most is igen tekintélyes száma analabfájta van.

Az említett és a többi művelt államokban, nemcsak elemi iskola van kellő számban, hanem tudomány- és műgyegetek is majdnem minden városban több van. Míg hazánkban nemcsak egyetem van (3) kevés, hanem még elemi iskola sincs elegendő, amit bizonyít az évenként be nem iskolázható felmentett tankötelesek nagyszáma.

Tehát hazánk így viszonylik tanügy terén a művelt államokhoz.

Valószínű, hogy ebben a tekintetben ilyen a differencia Magyarország és Törökország között is.

Ezen adatokból arra lehet következtetni, hogy hazánk kulturális szempontból mérlegelve a közepes helyet foglalja el az eurpai államok között.

Magyarországban a legutóbbi népszámlálás adatai szerint 32306 tanító van. Ezek közül 10,861 nő és 21,455 férfi. Megjegyzendő, hogy ezekben a számadásokban benn foglalják az állás nélküli férfi- és nőtanítókat is. Magyarországon 5 százezerre meg azon tankötelesek gyermekek létszáma, kiknek részére nincs tanító és nincs tanterem.

Ismerek oly kőszegyet is, hol két tanuló iskolánál egy tanítóra 110 növendék esik, holott 40—50,

a be nem iskolázhatóság miatt felmentett tankötelesek létszáma.

Hogy világos képet alkothassunk magunknak tanügyünk jelenlegi állapotáról, ide iktatom hazánkban a négy székely vármegye népoktatási tankötelesek múlt évi statisztikáját, mely a következő adatokat foglalja magában.

1. Csikvármegye területének tőrfogata: 4499 négyezögkilóméter, az iskolával bíró községek és puszták száma: 69, az iskolák száma: 107, a tanítók száma: 184, és az iskolába járók száma: 55.7.
2. Háromszékvármegye területének tőrfogata: 2556 négyezögkilóméter, az iskolával bíró községek és puszták száma: 114, az iskolák száma: 146, a tanítók száma: 285, és az iskolába járók száma: 79.6.
3. Udvarhelyvármegye területének tőrfogata: 3417 négyezögkilóméter, az iskolával bíró községek és puszták száma: 126, az iskolák száma: 150, a tanítók száma: 215, és az iskolába járók száma: 79.9.
4. Végül Maros-Tordavármegye területének tőrfogata: 4324 négyezögkilóméter, az iskolával bíró községek és puszták száma: 189, az iskolák száma: 258, a tanítók száma: 322, és az iskolába járók száma: 70.4.

Amint a fenti számadatok is mutatják, ezen székely vármegyék mindenikében a tanterők elég arányosan vannak beosztva, de ha ezeket a külföldiekkel hozzuk hasonlatba, az fogjuk észrevenni, hogy kulturánk fejlődése szempontjából még most is új tanterökre volna szükség.

Ezt pedig igen könnyen meg lehetne valósítani, de csak oly feltétellel, ha a magas kormány a képviselő választások alkalmával a korteszakadatokra nem áldozna, a nélkülözhető hadihajókra kevesebbet számítana és az obstrukcióra alkalmat szolgáltató hadilétet emelést levonná napirendről s egy jó bizonyítatlan időre suttba dobná.

Ekkor bizonyára nem lenne az országban oly sok agyoncsigázott s az életkülseimben az anyagi gondoktól megtörtén roskadozó elemi népi költés.

Ekkor bizonyára nem sáhajtozna oly sok állás és foglalkozás nélküli okleveles tanító a megélhetésért.

S ekkor az analabfájta is tud irni és olvasni tudókka válnánk, amiben a magyar hazának rendkívüli haszna, az egyháznak öröme és a társadalomnak előhaladása lenne.

Törvényhatósági választások.

Csikzereda, 1912. június 1.

Csikvármegye törvényhatósági bizottsága pénteken tartotta meg népes tavaszi közgyűlést. A közgyűlésen Gyalóky Sándor főispán elnököl. A gyűlésen mintegy 200 bizottsági tag jelent meg, úgy hogy a tanácskozási terem zsúfolásig megtelt bizottsági tagokkal, ami csak általános választásokon volt eddig szokásos.

Fejér Sannor alispán feszült érdeklődés közöt tartotta meg tartalmas és nagy gondal összejelölt éves jelentését. A közgyűlés szavait állandó helyesléssel kísérte és meleg óvációkban részeztette.

A számonkérésék kielégítő eredményét a közgyűlés tudomásul vette, egyben elnököl főispán bejelentette, hogy legutóbb megvizsgálta Csikzereda város ügy- és vagyonkezelését.

Lukács László miniszterelnök leiratát az új kormány kinevezéséről a közgyűlés tudomásul vette. — Mindez egy felőrárt sem vett igénybe, hogy annál hamarabb helyet vehessen a közgyűlés kezdettől kezdve legérdekeltebb pontjának, a részleges tisztújításnak. — Főként innen magyarázható meg az a rendkívüli érdeklődés, mely e közgyűlés iránt megnyilvánult.

A Becse Imre főszolgabíró nyugdíjazásával megüresedett felcsiki (csikzeredai) főszolgabírói állásra dr. Sándor Gyula felcsiki helyettesített főszolgabíró és Gábor János kásonalcsiki I. o. szolgabíró pályáztak. Minthogy azonban szavazást senki sem kért, a közgyűlés közfelkiáltással dr. Sándor Gyulát a felcsiki járás főszolgabírájának választotta meg.

A szépvízi új főszolgabírói állásra dr. Márton László, Wellman Géza és Gábor János I. o. szolgabírák pályáztak. A küzdelem Márton László és Wellman Géza, mint rangban idősebb szolgabírák között dőlt el a Márton László ímpozáns győzelmével. Megjegyezzük, hogy ez állásnál 185 szavazatot adott le két jelöltre.

A két új főszolgabíró megválasztásával megüresedett két I. o. szolgabírói állásra Puszkás Imre, Erős József, Veres Dénes és Domokos Sándor pályázók közül közfelkiáltással Puszkás Imre és Erős József választottak meg. Erős József helyére III. o. aljegyzőnek Mihály Lajos választott meg dr. Sipos László közg. gyakornokkal szemben.

II-od osztályú szolgabírákka választottak Gergely Dénes, Köllő István és Timpos Gáborral szemben Erős Béla és Minier Lajos közg. gyakornokok. Az I. és II. osztályú szolgabírák végleges beosztásáról a vármegye főispánja fog — törvényes hatáskörében — intézkedni, ugyszintén a két díjas közgazdász gyakornok kinevezéséről is. A választások mintegy délután 2 óráig húzódtak el, melynek végeztével erősen megcaapint érdeklődés mellett vette kezdetét a tulajdonképeni, több mint 200 pontból álló tárgyszózat.

Ezt megelőzőleg azonban a nevelési kölcsönpénztárnál Cziko János nyugdíjazásával megüresedett pénztárnoki állásra Bodó József ellenőr, mint egyedüli pályázó, közfelkiáltással megválasztott. Folytatólag pedig a magánjavak igazgatótanácsában megüresedett két tanácsosi helyre Erős küzdelem után élénk és nagy konkurrenriában, titkos szavazással Bartalis Agoston és dr. Ujfaluai Jenő választottak meg.

A közgyűlés az idei fűrdőidényre fűrdőbiztosnak kiküldötte Tusnádfürdően Bartalis Agoston főszolgabíró és dr. Éthés Gyula vm. aljegyzőt, Borzékfűrdőre Veres Lajos főszolgabíró és dr. Gaal Endre vm. a jegyzőt és végül Kásony-kabfalvára Szász Lajos vm. főjegyzőt.

A vármegyeház kibővítése, illetve a pénzügyigazgatóság fűspán lakás, főszolgabíróház

nek és viselőnek eltilustlanodása... Kishazánk drága népe lassankint elveszti karakterét... Valóban jellemző, hogy e mólósító falusi gazda, kivált aszonyja unszolására, sok esetben eldobja magától a barisnyát, a kackiás zekét és „uri rokkot”, „módiás pantallót” huz. A „fejémp”-nek tetszik uri férje, aki kinőt a paraszti sorból... A ni bus szivünk pedig elszorul, könny gyil a szemünkbe, hogy ime, miképpen vesz ki néphűkből a faji öntudat. A helyett, hogy büszke lenne arra a hagyományos, szép viselőre, mely tátravér őseinek illális termetét takarta, — elvasit azt. Szégyenli azt; mert „ur” akar lenni... Pedig az nem lesz ugye belőle, hanem lesz egy sikerült karikatúra. A „Borszen Jankó” számára alkalmas anyagul kínálkozik. Ugy mondják azt, hogy „se nem ur, se nem paraszt”. — Hát mit mondjunk a Brassóól hazakerült leányokról? A kényes beszédű izléstelenül cíomázott, újsítéleti dámáról?... Akinnek kezdőtt aruk kiöltö reklámja annak „a valódi amerikai porcellánpuder”-nak, amely „csak akkor megbízható ha —” stb... M. T. Kgy., kacagunk kellene rajta, ha olyan nagyon szomorom nem volna...

Látva e jelenségeket, arra gondolatra kell jününk, hogy kár volt nekünk is elhagyni a székeles öltözködést. Azért lehettünk volna műveltek, bölcsék, széleslátásúak. Most patriarkális kapcsolatot volna a vezetőség és a közrend között... Mert az egyforma viselő, ruházkodás bántudatos kihatással lenne egy őszhangos és igazképpen való székely társadalom kifejlesztésére. Főként az eljövendő reneszánsz elemünkésainak, a nép öltözékének és nevelésének, nem kellett volna azt felhagyniok...

Végül is azonban: az nem oly fontos kérdés, mint a mily jelentőségűteljes a mult lelkéből merített nagy irányeszmék alkalmazása. A székely néptanítónak kell elvégzenie az alapvető munkát a hagyományainkon építől friss társadalom megalkotásánál. A tanító kell első apostola legyen a jellegzetes csiki néptudat kialakításánál.

Éppen ezért az iskolában, mikor történelmet tanít, a Hunyadiak, a Zrínyiek és Dobó Katiók mellett bizonyos időközön a pünkösdi csata hőseinel, István diák emlékénel és a sasavízi székely aszszony: Puszkás Kalári hősrégékbe illő alakjánál... És amikor a földrajzban a csikaszólyói bucsuról

esik szó, hívja föl növendékeinek figyelmét a hitbátor megváltásban rejülő, hőserényre. Világosítsa föl őket, hogy a pünkösdi bucsu nem csupán hődólat a Boldogságos Szűzinek, hanem a székely faj őszertartozásának, testvériségének és erejének tüntető megnyilatkozása. Egy nagy családnak évenkénti ülekezése; Csaba népek seregszemléje!... És akkor is és más alkalommal is véssze oda a kis ártatlanoknak lelke kristályára a Mi Urunk szeretetének s Mária tisztelgetének Kertős jelszavát. Hadd legyenek boldogok a hit által, mely eleinknek nehéz páiszát is könnyűvé lette!... A midőn meg a házköri foglalatosságok jönnek elő, — az olvasókönyvből vagy más tárgynál, — dicsegrjék a munka szellemét; utaljunk a szővére, varrásra, fonásra. Térjünk át a szővé-fonásról az őei viselő kedvességének és elszővégeinek ecsetelésére. Buzdítsuk a hűket is a tevékenységre; keltjük föl már e fokon népnép érdeklődését az újszerű gazdálkodás elvei iránt. Egyébként minden tanítási tárgynál lehet alkalmunk, ha egy kis székely ügyesek vagyunk, székelységünk kultiválására.

Természetesen, ilyen irányú átdolgozásra várnak tankönyveink. Vagy nem is erre volna szükség, hanem merőben új kézikönyvek megírására. Mert a javarészt Budapestben kibocájtott iskolakönyveink egyáltalában nem számolnak a mi városainkkal, különösségeinkkel. A könyvek nyelvi alkalmaskodását értjük, ami szintén fontos. Hanem azt akarjuk, hogy a könyvekben a székely népet élet köréből vett olvasmányok, hegyeink és természeti kincseink leírása foglaljanak helyet. Földrajzi és történelmi könyveinkben különösképpen legyen kiemelve a csiki székelység történelmének nagy mozzanatai. Míg a számtani példatárban is helyi vonatkozású feladatok szerepeljenek. Megvallom, nem mérlegeltem a dolognak a kivethetőségét; olvában azonban ez oly idea, mely mintegy kiegészíti a karakterisztikus székely népnevelés gondolatát.

A néptanító egyébiránt nem eldöghetik meg az iskolában való működésével. A közmívelődésnek felkent harcosa állhat meg azon a kis helyen a szent lobogóval!... A tal kell lépnie kis iskolájának külsőbét, bátran, alhatározóan és vasakarattal! Hogy a „nagy iskolában” tálhessze ki a zászlót; hogy ott villogtathassa meg tízes pengijű kardját, melyen eszmények szomása csillan!... A nép-

nevelés bajnoka ugyan csak könyvíté, de ha nem, nagy jelleme van, akkor ő koronázatlan király, a kinek nevezetlen uralma szab irányt a haladásnak. Megy utána a nép, csaknem öntudatlan készséggel...

Küzdelem — vár rák bizonytal... S e küzdelem sok fázison megy keresztül. Hogy alyosabb szemlékel közledehessünk a néphez, előbb átkos szemvedőleket kell kürtanunk, melyek nemcsak anyagiakban teszik tönkre, hanem rendre leszerelik a fiomabban érző hurokat... Ilyen hatalmas megmozgás a székely közrendnek a „nép”-et „tömeg”-gé aljasító pálinkázás is. Mert az alkohol borzasztó rém, mely ahol végigszagúldoz, ott meggyőrt, mártír hűség, remló vér, becsület, érzelmi finomság és kenyérrét epedő kis ajkak silylik garázdaságát.

Elszánt csatánk cívégre — győzelem!... Jutalmunk lesz a nagy és nemes családnak magasztos békecséje, derjje, boldogsága!... A diadalmas hadviselés után kibontakozik örömtől villanó tekintetünk előtt a székely népkulturánk pompázó képe... S a jólétet is magában foglaló közműveltségnek ékes palotája előtt lobogni fogaak az örök tüzek: a fajunknak szánt, illő hődólat és nevünknek felújuló dicsősége, ragyogása!...

Falusi plebiánán.

Irta: Mátrai Ferenc Béla.

Nem messze az egyik székely városkától kicsiny falucska húzódik meg a völgy ölében. Alig pár ház s míg oda nem értünk bix el sem hínótt, hogy pár emberen kívül pap s tanító is lakik abban a kicsike helységben, mely majdnem eibujik az utazó aszeme elől s csak akkor vesszük észre magunkat midőn apró, alfrán egymás mellett épített házak között járunk.

Aki ellátul a városból s a fehér csikokban fel feltűnő uton figyelmesen végigtekint, távoli domb tetőjén mégis egy tornyot pillant meg, amely bár a kis székely falu fekvő templomból látszik, nem engedi, hogy irányt tévesztessünk. Néma délutáni csend...

Egy puszkalóvársnyire még látni néhány alakot — az ut mellett resz hétköznapi szokorlotér — katonasapkájuk elárulja őket, újonc honvédek bizonyára, kik véletlenül, szórakozásuk erre vetődtek, de pár perc s a

következő fordulónál eltűnnek ezek, a vár látészik már csak ide, a négy kis caeus a tetőből, majd amint az ut isiet a lejő felé csakhamar elmarad ez is.

Egyedül vagyunk. Zaj sem hallik ide semmi, különben is vasárnap van, de meg nem is olyan népes az a város, ami túl a hegy mögött pihen, hogy bármikor is idáig juttna a hangja, hogy szólni nem akaró lármaival zavarni, éles tivornyáival elérni tudna bennünket.

Mégis valami megkönygyebbület érzünk. Őz van ugyan, a fák itt is lehallatják már leveleiket, de szelid aranyos sugarban uszik a tájk, a fenyoók halgatagok állnak, zöld annük mozt is olyan, mint viruló nyárban, csak a majlisok multak el, a bőgő brummogó hangja, nem futároznak a fiatal leányok az erdők széléin, szóval ősz van, keserűn mosolygó, búslálmokat sirató ősz...

Az uton néhány emberrel találkozunk. Megkérdezzük messze van-e még a falu. Azon a keresztben túl instálom — feleit az egyik székely.

Hamar elértünk arra az emelkedésre, ahol egy régi kőoszlop állott fűléje épített alacsony keresztel. Innét már bele is tekinthettünk a hegyek által alkotott kátlamba. Meredek fedélű, kőmennytelen kis faházak tüntek elő, közöttük vígan terjedt aszt a barátságos tűzhelyek fűstje, szállongva kékfőn, mintha áldozat volna.

Nem sokat kellett keresgelnünk. A csinos kis plebiánaház ott épült szemközti a szentegyházzal, tán az egyedüli kőépület itt a faluban. Vörös cserép, szindolyes teteje szinte kiválk a többiek közül.

A plebiános alig hitte, hogy ma vendége érkeik. Éppen a könyvei közt válogatott, hogy beléptünk.

Magas nyulánk, haloványképi fiatal pap, ki igazán hű szolgája egyháznak ebben az elhagyott kis faluban s terjesztője a magyar kulturának, szelén lakvna az oáhok övete vármegyének. És még sincs egyedül, mert vele van élő nagy hite, népéhez, fájához való tiszta őszellen ragaszkodása.

Megbiztatás. A kereskedelemügyi miniszter a miskolci államépítészeti hivatal főnökét, Moldoványi Béla kir. főmérnököt, beosztott minőségben a csikszereadi államépítészeti hivatalhoz, a miskolci államépítészeti hivatal további vezetésével megbizta.

Államsegély haltenyestési célokra. A földmívelésügyi miniszter a csikszereadi halasztársaságnak egy költőház létesítésére adományozott 1000 korona államsegélyt a napokban kiutalványozta.

Népkönyvtár Ditrónak. A földmívelésügyi miniszter a ditrói rom. kat. ifjusági egyesület részére egy 100 kötetből álló népkönyvtári könyvgyűjteményt adományozott és a népkönyvtár elhelyezése céljából egy könyveszekrény beszerzésére 20 koronát engedélyezett.

Sértésévés. A sértésévés még mindig dühöng városunkban és e miatt a sértésévés lezárása bizonytalan ideig meghosszabbított. A vész vidéken is több községben terjed.

Fürdőbiztosok kijelölése. A törvényhatóság közgyűlés az idei fűrdőszerezonra fürdőbiztosoknak kiküldötte Tusnádtúrdóre Bartalis Agoston főszolgabíró és dr. Elthes Gyula vm. aljegyző, Borséktúrdóre Veress Lajos főszolgabíró és dr. Gaal Endre vm. aljegyző és Kásonjakabfalvára Szász Lajos vármegyei főjegyző. A fürdőbiztosok működési ideje június 15-től szeptember 15-ig terjed ki.

Tanitók osaládi pótléka. Tanitók körében visszatérő problémát az a körülmény, hogy a tisztviselők családi pótléka törvényjavaslatában a tanitók pótlékának körülírásánál az a tanító áll, hogy a működési pótlékkal ellátott tanitók működési pótléka a családi pótlék folyosított összegéig be fog szüntetett. Több napi lap e kitételnek olyan magyarázatot adott, mintha ez által a tanitók fizetési természetét bíró korpotléka szűnnék meg s így a tanító s az a szó szoros értelmében ki lenne jánvsza. Szándékos tévedésnek tartjuk ezt a ki, illetőleg felremagyarázást, mert az állami tanitók és tanítónőknek az 1907. évi XXVI. t.-c. értelmében korpotléka nincs, hanem 5 évi előlépéssel biztosított alapfizetése, a mit megcsontítani nem lehet. Az 1907. évi XXVI. t.-c. 10 §-a szerint a Budapesen és környékén, továbbá Kolozsváron és Fiumében működő tanitók és tanítónők élveznek működési pótlékot és ezeknek fog megszüntettetni, helyesebben elnevezést nyerni a már eddig is élvezett családi pótléka. A családi pótlékból 1.303 200 K-t fognak kapni az áll. tanitók, 99.600 K-t a tanítónők, 20.300 K-t az órádnók, 27.800 K-t az az államvasúti tanitók, 200 K-t a tanítónők. Hová lenne ez a költségvetésileg biztosított nyerdő 1.542.000 K, ha a kormány a korpotlékot, illetőleg fizetési előlépést vonná be a tanítóktól? Kizártnak tartjuk a tanítótság megkárosítását. Az ilyen felremagyarázások csak a tanítótság igazgatására szolgálnak.

Az alispánok előmunkálatai engedélye. Zemplén vármegye alispánja előmunkálatai engedélyt adott Degenfeld-Schomberg József grófnak a szinuai határban fekvő erdőségek természetének kiszállítására szolgáló erdei vasút megtervezésére. Kből az alkalmatlanság felmerült az a kérdés, hogy a vármegyei alispánok által megadott és az idevonatkozó szabályrendelet szerint a kereskedelmi miniszterhez bejelentendő előmunkálatai engedélyek hatálya a kiadás napján lépnek e hatályba avagy csak a felelőzesi határidő lejártával es akkor, ha a miniszter a bejelentett tudomásul vette? A keresk. miniszter elvi jelentőséggel kimondotta, hogy az 1881. XLII. t.-c. 7. §. alapján kiadott előmunkálatai engedélyek minden további felelőzesi határidő bejárása nélkül jogerősek s legfeljebb arról lehet szó, hogy ily előmunkálatai engedélyeket felügyeleti szempontból a miniszter 33156/1887. sz. rendelet szerint hatályon kívül helyezheti.

Olcsóbb lesz a cukor. Az egyesült osztrák cukoriparban végrehajtott bizottságnak szerdán tartott ülésén a cukor árát méterma számként két koronával leszállította és június hónapra a kontingens öt százalékat ábrálta.

Magyarok és osztrákok klubja Bukarestben. A román fővárosban letelepedett magyarok és osztrákok részvénytársasági céppon „Osztrák Magyar Klub” vállalatot létesítettek, melynek célja a gazdasági és kereskedelmi viszonyokat és összeköttetéseket a magyarországi és osztrák érdekeltek körökkel apolni, valamint a Romániában letelepedett honosok érdekeit fejleszteni. A klub saját házat épít, melyben külön osztrák és külön magyar kereskedelmi muzeumi állandó és időszakos kiállításokat fognak elhelyezni, azonkívül lesz ott informáló iroda és állást közvetítő intézet, de a magyar és az osztrák koloniák számára is marad kellő számú szórakozó helyiség.

Országos tanfolyamok az ipartestületi tisztviselők részére. A kereskedelmi miniszterium fontos kérdés megoldását vette munkába. Arról van szó, hogy az országban szétszórtan és magukra utalva működő 430 ipartestületi tisztviselői kara rendszeres és szervezett kiképzésben részesüljön, hogy így alaposan váljak a kisiparos osztály érdekeit képviselőké és az iparisü-lyegek ellátására. Ebben a kérdésben a kereskedelmi és iparkamarák, az érdekeltek egyesületek és egyesületek részvételével Kálmán Gusztáv államtitkár előkötete mellett értekez-

let volt a miniszteriumban. Az összes felszólalók a legmegelőbb pártolták a miniszterium kezdeményezését, amelytől teljes sikert és komoly eredményeket várnak. Az értekezlet a tervet idősebbnek ítélte, a kiebbbrangu tanfolyamokat sürgősen szükségesnek tartja az állandó központi tanfolyam beható előkészítést kíván és ezért az új ipartörvény előkészítése során volna megfontolás tárgyává teendő. Az összes felszólalásokat figyelembe fogja venni a miniszterium, de már most is kijelentheti, hogy azt a felfogást amely a kamarák autonómiájának engedelmét a részletek szabályozását, minden szempontból jogosultnak és helyesnek tartja.

Felhívás és kérelem!

Lapunk szerkesztősége a következő felhívást vette: Szolnok-Doboka vármegyének elemi csapások által oly gyakran sújtott lakosságát és területét egy eddig az európai kontinensen is páratlan és magában álló pusztító csapás érte: május hó 13-án a délutáni órákban ciklonoszerű pusztító orkán vonult végig a vármegye délkeleti részén, amely utjában rövid 2-3 perc leforgása alatt fulvakat söpört el és úgy szólna pillanatok alatt semmivé s a föld színével tette egyenlővé évtizedek munkás szorgalmának eredményét a rémítő romhalmazzá változtatott népes és virágzó községeket, földönfutó hajléktalanokká tette a lakosság százait, megsemmisített középületeket, templomokat, iskolákat, kőházakat és kunyhókat egyaránt. Bálványosvárálja, Csabaujfalu, Kétel, Magyarborzás, Vice, Bód, Szentmáté községeken vonult át az irtózatos vihar, melynek nyomát ma a teljes mérvű pusztulás, siralom és kétségbeesés, romhalmaz, nyomor és nélkülözés kétségbeesítő képe jelzi csupán. Az elrettentő pusztulás lefolyása, a milliókra menő óriási kár és az elrettentő szerencsétlen istenítélet képe már a hírlapokból is ismeretes a nagy közönség előtt, de annak teljes mérvéről csak az szereszhett fogalmat, aki az istenítélet végzetes borzalmaival sújtott helyeken megfordult.

A nagy magyar társadalom szánalma és részvéte, — amely a legfelsőbb helyről: a trón számolyától megindult legmagasabb érdeklődéssel és legkegyelmesebb segítséggel fordul a vész sújtotta községek felé, — adja meg nekem a további útmutatást arra, hogy Szolnok-Dobokavármegye közönségének nevében forduljak kerő szózatokkal a hazai társadalom minden tényezőjéhez, igénybeveendő ezeknek áldozatkészségét az elpusztult községek újraépítése, valamint a teljes nyomorba taszított lakosság felszámolására irányuló gyűjtési mozgalom keretében. Jól tudom azt, hogy egy a helyi, mint az országos társadalom ezer féle van igénybe véve és lekötve a filantropia és a humanizmus szolgálatában: de éppen ezért a gyűjtési mozgalomnak minél szélesebb körre való kiterjesztésével óhajtom azt elérni, hogy a szerényebb és bármilyen jelzett célra szánt filléres adományok összegyűjtésével is e segítség célja minél hatásosabban közelítessek meg, és éppen erre való tekintettel a legeszkélyebb adakozásokat is egyenlően hálás közönséggel fogadjuk és használjuk fel a cél érdekében.

Mély tisztelettel kérem kegyeskedjék adományát Szolnok Doboka-vármegye alispánjához (Des. vármegyeház) eljuttatni. Az adakozások egyenkénti és nyilvános nyugtázásáról, valamint a begyűlt összeg elszámolásáról a hivatalos nyilvánosság útján is gondoskodni fog vármegyénk közönsége.

Des, 1912. évi május havában.
Kiváló tisztelettel:
Gróf Bathlen Balázs
Szolnok Doboka-Vármegye főispánja.

Szám 1010-1912.

Árverési hirdetmény.

Alulírott községi előjáróság közhírré teszi, hogy a Csikszentgyörgy község tulajdonát képező „Benésd” nevű erdő részben a szél által kidöntött és kitért összesen 1039 drb. 12-20 méter hosszú és 438 köbmétert kitevő haszonfenyők az 1912. évi június hó 20-án délelőtt 9 órakor Csikszentgyörgy község házánál tartandó nyilvános árverésen el fognak adatni.

Kikiáltási ár 2850 kor., azaz Kettő-ezernyolcszázötven korona, mely összegnek 10 százaléka az árverés előtt ónatpénz gyanánt a községi pénztárnokhoz lefizetendő.

Kikiáltási áron alul eladás nem történik.

Az árverési és szerződési egyéb feltételek a jegyzői irodán a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Csik-szentgyörgyön, 1912. június hó 2-án.

A községi előjáróság:
Puskás Lajos s. k. Miklós János s. k.
közs. jegyző. közs. bíró.

Két ügynök kerestetik,

kik Csikvármegye területén egy igen fontos és hasznos cikk eladásaival lesznek megbizva. Ova-dékképes utazók pénzbeszedéssel is meg lesznek bizva.

Cim e lap kiadóhivatalában.

Modern kutépités.

Uj kutak építését cementgyűrűkkel, súlyesztó rendszerrel s kiszáradt régi kutak lennebb súlyesztését jutányos áron elvállalom.

Nagymihály Sándor,
cementlánygyár és építési anyagkereskedő Csikszereadában, Kossuth Lajos-u. 48. sz.

Szalámi és hentesárak

La magyar szalámi május havi ára 3 korona 90 fillér, minden további hóban 10 fillér áremeléssel.

Vastag felér táblás szalonna ára	1 K 60 f.
Vastag füst. és paprikás szalonna	1 „ 80 „
Kolozsvári husos szalonna	2 „ — „
Füstölt és papr. szelet szalonna	1 „ 70 „
Vadász kolbász sonka húsból	2 „ 20 „
Nyári szalámi	2 „ — „
Száraz kolbász	2 K — f.

mindennap frissen készítve kapható

Theil József szalámi gyárosnál
Medgyes. (Erdélyben)

ÁRUHÁZ

Brassó, Buzasor 9.
Egyedüli különlegességi vállalat:

Divatos zöngyegek,
Függönyök, garnitúrák,
Pamlagtakarókban.
Butorszövetek, matracgradli.
Legnagyobb raktár linoleumokban és viaszokban.
Szolid kiszolgálás! Legolcsóbb árak!

.. A MIKÓ-UTCÁBAN ..
egy uj köház, mely áll 4 szoba, konyha kamarából

KIADÓ
esetleg örök áron
ELADÓ.

Értekezhetni lehet a tulajdonossal Mikó-utca 12. szám. ::

KRONSTEINER KÁROLY
vihart álló mész

AÇADE HOMLOKZAT FESTÉK

Törvényesen védve. — 50 színárnyalatban kilogrammonként. — Évtizedek óta legjobban bevált és nem hamisítható. A legelőszerebb festőanyag már befestett homlokzatokon is. Email homlokzat festék, színtartó, mosható, egy festés elegendő alapszínezés nélkül. A legalkalmasabb festőszer homlokzatra. Fráépít-ményekre u. m.: csűrökre, Pavillonokra, kerítésekre stb. Minden színárnyalatban kapható. Mintakönyvet és árjegyzéket díjmentesen és ingyen küld: Kronsteiner Károly, Wien III., Hauptstrasse 120. Főlerakat Csikszereadában: Michna Rezső és Vejenél.

Van szerencsém nagybecsű tudomásra hozni, hogy Kolozsvárott

bányamérnöki irodát

nyitottam. Minden, a bányászat körébe tartozó és azzal kapcsolatos műszaki munkának pontos és célszerű teljesítésére vállalkozom.

Kutatások vezetése, bírálata, műszaki és jogi ügyek rendezése;
Bányakutatmányok és bányajogszabványok megszerzése, természetben való kijelölése és térképezése;
Feltárások irányítása;
Bányamunkások: feltáró, előkészítő, fejtővágatok, fejtések, akna- és táróvágások vállalatnérü végrehajtása;
Bányák üzembehelyezése;
Bányaberendezések és gépek megválasztásánál tanácsadás;
Törvényesabta felelős üzemvezetés és üzemkönyvek ellenőrzése;
Bányatérképek készítése; 8-52
Bányajelzők készítése;
Ásványvizek adományoztatása és védő területeinek kijelölése;
Iparvasutak és utak tervezése, munkálatainak vezetése és felügyelete;
Föld- és erdőbirtokok felmérése, térképezése és felosztása;
Szakvéleményesek műköltésém főbb irányal.

Kiváló tisztelettel:
Balás Jenő okl. bányamérnök
Kolozsvár, Deák Ferenc-u. 15. sz. I. emelet.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy raktáron tartok

FÉRFI-, NŐI- ÉS GYEREKCIPIÓT

a leggyaszerübbtől, a legjobb kivitelű. Gyermek cipők minden színben, nagy választék. Mértékutáni rendelést gyorsan és pontosan esakbőltök. Kívánatra háhos is elmegyek. Kérem a nagyérdemű verő- és rendelő közönség salvea pártfogását, kees szolgálatl

MANDEL IZIDOR
Csikszereada, Kossuth Lajos-utca 63. sz. a.

A MESTERDALNOK.....

Cipőm szép és tökéletes,
Benne járni élvezetes,
Mert ha cipőt szegzek, varrok,
Rajt van

PALMA
KAUCSUK SAROK.

Legjutányosabb bevásárlási forrás

ugymint: hajtápkokban, manükör-készletekben, zsebkésekben, pénz-erszényekben és mindennemű különlegeségekben, valódi YES porcellán puder, Dianna sorsbor-szesz és Nestlé-féle gyermek táplislt, főlerakata

FEKETE VILMOS
Első Csikmegyei illatszere- és piperekereskedésben, CSIKSZEREDÁBAN.

stb. építése tárgyában megtartott árjelítés bejelentésével kapcsolatban elhatározta a törvényhatóság, hogy bár a Steiner és Antal Vidor legelőnyösebb ajánlata is többet tesz ki 57,000 koronával, mint az eredeti költségvetés összege, mégis a nagyborderejű intézmény mielőbbi létesítésére való tekintettel, a pénzügyigazgatóságot felépített és az évente még szükséges 2500 korona engedélyezésére a minisztert felkéri, addig is a vármegye alispánját a további lépések megtételével megbizzza.

A számadások, a magánjavak, Csikszerecs és Gyergyószentmiklós r.-t. városok ügyei, a községi ügyek, valamint a póttársaságok többi pontjai jóformán vita nélkül intéztettek el az állandó választmány javaslatai szerint. Mindössze két három tárgynál volt hevesebb vita, de a közgyűlés így is három óra után véget ért.

Szép nyelv.

— Pál tanár II. levele István diáknak. —
Édes Öcsém!

Ami édes magyar nyelvünk közkincsé a nemzetnek. Mindenki bivatott annak kultiválására, akinek erre képessége van. Nem az ilyen, vagy amolyan hivatalos képesítés ad jogot közös kincsünk műveléséhez, hanem az ügyeskedés, átérés és lelkes magyar szív. Hogy analóg példát hozzak föl, megemlítem Somogyi hírlapíró esetét. A Budapesti Hírlapban lelkes cikket írt a magyarok eredő helyéről, amelyet valahol Középázsia nyugati szélén jelölt meg. Persze, az u. n. hivatalos tudósok nekiesetek, hogy az ilyesmi egy újságitól kontarkodás és menjen — haza... De a későbbi vizsgálódások után már konstatálták a „valószínűséget” és ezen a nyomt most szorgos kutatás folyik... Így vagyunk a nyelvvel is, Öcsém.

Am azért a világot sem vindikálom magamnak a Somogyiak pálmáját! Rajongója vagyok drága nyelvünknek és ez mindent megmagyaráz... Még ha — szantán tanár voltam és nyugalmamba vonulásem előtt...

Különbem, Öcsém, nagyon jól teszed, ha az írókra figyelsz. Mert ezek gyakorlati fejlesztői a stílusnak és egyáltalán nem ügyelnek az izolált, pápaszemes és nagyképi nyelvészekre; hanem ami édes kincsünk szeretetétől áttört lelkükkel csak az ideált nézik: a szépihangzásu nyelvet.

Mert mit gondolsz, fontos az, hogy valamely kifinomultság molyette szabályok alapján történik-e, vagy nem; csak az eredmény legyen kelve, tiszta, csinos?!... Én úgy velem, hogy az eredmény a fontos és nem maga az eljárás.

Lásd, nekem ez a véleményem. És ezt még a nyelvudást monopolizáló salabakterekkel szemben is fenntartom... Mert elhiheted, kedves Pista, hogy nemcsak te ismered a tudományos írodalmat, hanem más is... És, ime, mégis merek a magam eszével gondolkodni!... Remélem, Te ezért nem itélsz...

A plebánus leültetett bennünket, majd később egy mosolygós öreg néni kezei nyitott be hozzánk — hívva lévén már az idő — tízlet csinált s a nagy beszélgetés közben alig vettük észre esteledni kezdett, a karcu kis toronyban megszólalt a harang, elbb erősebben, utóbb halkabban, bánatos csengő hangon, az ablakok között elhomályosodtak, a szobában némán ültek a tárgyak s egyszerre mi is elhallgattunk...

A plebánus becsánatért kért s kiment; nyugodtan akart imádkozni. És amint a csengő hangok belefonódtak a szívünkbe, elgondoltam, hogy vajjon volna-e most ember aki ne tudna e percben istenhez fordulni, aki megtagadná, hogy van egy finom mély érzés, amely ott él az ember lelkében s amelyet kitörlni nem lehet onét soha...

Milyen is volna az az ország, ahol nem lennének templomok...

Mikor oly szép a harangszó... A városban is szép... Pedig itt emelked a villamosok saja, kocsik robogása.

Később világotosságot hoztak, aztán vasorához ültek. Én a vacsora végétől sem jöhettem el.

Nem engedhetem el — mondta a plebánus, Erre félelőbb mint Önök felé. Ha délután néztek a hegyek olyanok mintha be lennének hintve porokkal. Ott fonn már hó van. Ilyenkor lejönnek a farkasok a falvak közé...

Nem hiszi — s mosolyogni kezdünk mindketten... Aztán egyből kezdünk beszélgetni. Vig, kellemes dolgokról, a plebánus diáktörténetek mesélt, én is emlékeztem egyre-másra... Ugy teit, ugy fatott az idő... Aztán még csak elbucsuztunk...

A plebánus ur a szobába nyult. Kilenc óra — mondta. Még csak kilenc. De azért lefeküdjünk. Én reggel korán akarok kelni.

A szobába bekécsített néhány kütetet a remekírókból, ha talán nem tudnék mindjárt elaludni.

Kiválasztottam Bajsát de alig lapogattam benne... Olyan sikerült volt ez a nap s utána olyan édes, nyugalmas az éjszaka...

meg. És ha irsz, tisztességtudóan és finoman tezed meg észrevételeidet; mert hiszen *eznyit na egy — kis gimnázistól is elvárhatunk...*

Édes, jó Öcsém! Szeretem ám ezeket a fürge tollú és eszű írókat. Persze, nem az ultramoderneket... Az a sok beesett fejű, völkönyvállu egyetemi professor meg akadémi-kus rágódik, vitakozik, korhol és lecsap. Egymással ellentétes álláspontra helyezkednek... és megy, megy a dolog vég nélkül! — Eközben az a sürge népség kellemes, csinos, pallérozott nyelvvel pótolja a régit, s ezt ugyszólva belekényszeríti a praxisába... A mire az igen tisztelt tudósok egymást fojtogató tudományos dlputaikkól felocsudnak, már kész megállapodásokat találnak...

Az írók és hírlapírók érdeme, hogy ma már az idegen szöveget csaknem mind egy szálig magyarul ismerjük. Hát, hiszen kimondta ezt az elvet *reszben* az Akadémia is... Akkor, amikor az országos hírlapok és írók már régen alkalmazták az új írásmódot... Ma pl. nagy elmaradottság, ha valaki helytelennek tartja *grammatikát* meg *programot* írni a *grammatika* és *program* helyett. (Lásd: a *Budapesti Hírlap* bármely számát, *Kelemen B.* helyesírási szótárát, stb.)

Még egyszer hangulyzom, Öcsém, hogy az írók a nyelvnek igaz fejlesztői. Multkori levelemben azonban van egy szó, melyet *gy valóban tudós* (bár nem egyetemi tanár véleménye is támogat. Te még fiatal vagy; ta nuhatasz sokat tőle!) Az *eszély* szót pl. *Kassai Lajos*, fög. n. igazgató ur is nélkülözhetetlen kifejezésnek tartja. Az én unoka-öcsém, Zoltán, saját füleivel hallotta a tanítóképzőben ebbeli nézetét... Ő pedig mindent alaposan meggondoló, gondos, korrekt ember. És éppen korrektségénél fogvást — *finom*, tapintatos ur!...

Sokszor emlegeti Zoltán ezt a derék embert. Mily szépen beszélt pl. előttük a tanítói hivatásról! És mily elismeréssel a néptanítók lélekölő, idegontó, fáradságos munkájáról... Nem gáncsolta őket. Mert nagyon jól tudta, hogy mit jelent az, amikor egy rosszul dotált néptanító, roskadozó iskolában, 2-6 vegyes osztályt vezet... Csuda, ha azok a gyerekek — olvasni és írni megtanulnak... Igen, tudta, hogy ezek a becsületes, önfelindozó emberek önzetlen, nem és *bazafias* működésükkel nem gáncsolat, hanem elismerést és dicséretet érdemelnek. És mindenesetre: sokkalta jobb fizetést... Tudta, hogy ez kell azoknak, nem pedig holmi „utasítás” meg „jól átgondolt szöveg”

És most szervusz, Öcsém! Majd máskor többet. Ülel öreg barátod: Pál tanár. Földes Zoltán.

Levél a gyergyói havasok aljáról.

Gyergyó, máj. 31.

A Maros szűk medre egyszerre kiszélesedett és csakugyan úgy tett, mint ahogy azt Meteor proféta annak idején megjósolta felhőkbe látó szemével.

A rét, a tarló, a kukoricával beültetett völgy, a berek a legelő, a tisztás mind csupa egy tenger. Agyagos, iszapos, szennyes tenger.

A szűk marosvölgyében megyünk fölfele, a sínek mentén. A messzi perspektívából egy hegy bontakozik ki. A gyergyói havasok, melyen a nyári, meleg eső és felhőszakadás vízze változtatta a nyugalmas magányban derűsen fehérlő havat.

A hegyoldalon egyszerre indult lefelé a víz bátran, félelmetesen, borzalmat keltő szépségben. Ami az útjába került, azt felrelekte, ami útjába állt — azt magával ragadta, vagy pozdorjává zuzta.

Szenzációs napja volt a természet főszépséges panorámájának.

A Maros kitárt karokkal akarta fogadni a hegyi patakok érkezését, de az egymába ölelkező hegyek meggátolták benne. Azért még sem lett hűlően édes testvéreikhez. Egy darabig szorított helyet nekik maga mellett. Mikor aztán nem bírta — készítet helyet a zöld mezőn, a virágos ligetben, sőt bekvártélyozta őket falvakba és városokba is.

És jött az ár gyorsvonat sebességgel lefelé. A vasuti töltés felakarta tartóztatni — úz darabra szakította. Harminc éves viharok kiálló gátak lassu tempóra intették. Mint vizen uszó szalmasszálat lökte félre azokat útjából.

Egy merész és jól megékelt tutaj felkapaszkodott egyetlen hullámjárásra s az ár száz felé szakította szét fatentét.

Az áradás oka az, hogy a havasokban gyors egymásutánban írják ki az erdőket s az olvadási processzus a letarolt hegyoldalon percek alatt történik. Szakértő emberek véleménye szerint, ez a szerencsétlenség minden esetben meg fog ismétlődni, ha a Maros folyót nem szabályozzák.

Ha éjszaka lepte volna meg az ár Marosvár helyét, ma minden háson gyászológó lengne.

Oroszlány Gábor.

Tompa sikerei egy nemzetiségi városban.

A „B. L.” írja: Régen tudtunk meg arról a megállapításról, hogy Tompa Kálmán, a II-ik erdélyi székfőúr igazgatója: hivatalosa jugszalatán álló művészember, akinek erősebb kezokra a sok válságon átment szűk körlet nem bízhatta volna szünetgyének sorsát. A hitvány direktor jeles társulata a közdívsárhelyi vendéglátók után Szászrégenben folytatta sikereiben gazdag bemutatkozásainak újabb körletet városai-ban. Hogy pedig Szászrégenben, ebben az izg. nemzetiségi városban is közel tudott férközni a közdívság szívéhez és megértő jóakarathoz, ennek bizonyosságul álljon itt egy Erzsébetvárosi hozzáunk írott levél alábbi részlete:

Kedves barátom!
Már 5-ik napja vagyunk Erzsébetvárosban, a társulattal. Annyit írtak nekünk, hogy Szászrégenben még magyar színdarabot olyan diadalt, dicsőséget sohasem aralt, mint a Tompa Kálmán társulata. A szavok és románok nap nap mellett megtöltötték a színházat és az igazgatót és társulatát elhallmozták a szünetet és megbecsülés jelével. Podig itt is sok rosszakarat fogadta a társulatot, amely azonban ennek dacára, egyszerre, már az első napon meghódította a várost, úgy hogy még arra is meglehették az igazgatót, hogy még 2 hetet, töltésben ott társulatával, de hát a körleten teljesítése lehetetlen volt Erzsébetváros miatt.

Ha én azt látta volna, ami ott volt, az én jó szíve is örült volna neki.
Ez volt a legnagyobb diadal: a szászokat és románokat megnyerési és meggyőzsi, hogy a magyar színdarab nem mind komédiás.

Gyönyörű bizonyossá e levél annak, hogy egy eleven, okos, jól szervezett magyar színtársulat milyen kulturmissiót teljesített Erdélyben, nemzetiségi vidéken, ha hivatalosa magasztalán áll és olyan kezek vezetik, amilyenek a Tompa Kálmánéi.

Még csak mint ilyen érdekes körülmenyt jegyez-zék ide, hogy a szászrégeni polgármester, aki maga is szász ember, ezen szavakkal üdvözölte Tompa Kálmán igazgatót becsúszásokkor:

„Igazgató ur nemcsak a saját családom, de az egész szász intelligencia nevében köszöntöm ön-t és lejezem ki a legnagyobb megelégedésünket. Ön olyan embereket gyűjtött össze a színházába, akik még a német színházba sem mentek el. Ez a magyar színdarabot diadala.”

És mi ehhez a nobilis nyilatkozathoz még csak azt fűztük hozzá, hogy ez a diadal: diadala az okos szász nép józanosságának is.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

A következő levelet vettük: *Tekintetes Szerkesztő Ur!*

Becsés lapjában sziveskedjek helyet adni a következő nyilatkozatunk:

A Közművelődés 9-ik számában „Oláh misio a székelyföldön” cím alatt egy cikk jelent meg, melyben Gergely János szovatai gör. kath. plebánusról többek között az is állítottatik, hogy nevezett az iskolás gyermekeket llyésmezőben oláhu tanította s két nem gör. kath. vallású tanulót azon időre az iskolából kiküldötte.

Alattirt, mint a fenti adatoknak beküldője, kijelentem, hogy a cikkben foglalt ezen állítások a valóságnak nem felelnek meg s ezen adatokat töves informatio alapján szolgáltat-tam a szerkesztőségnek.

Szovata, 1912. május hó 23.
Gazda Dénes.

* E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

KÜLÖNFÉLÉK.

— *A közigazgatási bizottság ülése.* Csikvármegye közigazgatási bizottsága június havi ülését folyó hó 10-én (hétfőn) délelőtt 10 órakor tartja meg.

— *Személyi hír.* Gyalóky Sándor főispán családjával együtt több heti tartózkodásra Herkulesfürdőre utazott.

— *Kinevezés.* Gyalóky Sándor főispán Fejér György jogszigorúti csikszerecsdi lakost díjas közigazgatási gyakoronkát nevezte ki. A vármegyénél létesülésben levő másik gyakoronki állás közelebről szintén betöltés alá kerül.

— *Áthelyesések.* A pénteken megtartott részleges tisztújítással kapcsolatban, értesülé-sünk szerint a vármegye főispánja Gábor János kassonalesiki szolgabíró-t a felsiciki járásba, Domokos Sándor felsiciki szolgabíró-t a kasson-alesiki járásba közzszolgalmati érdekből kölcsö-nösen áthelyezte az újonnan megválasztott szolgabírák közül pedig Erős Józsefet a gyer-gyótölgyesi, Minier Lajost a szépvízi és Erős Bélát a felsiciki járásba osztotta be.

— *As árva- és szeretetház igazgató-választmányának ülése.* Az árva- és szeretetház igazgatóválasztmánya f. hó 4-én ked-delen délelőtt Fejér Sándor alispán elnöklelte mellett ülést tartott, melynek tárgya a f. évi szeptember hó 1-én Csiksomlyon megnéyítő árva-ház vezetésének, átadásának és berende-zésének végleges megállapítása volt. Az ülés-en résztvett Pál Gábor, Bálint Lajos, Birtha József, Csizser Imre, dr. Fejér Antal, Szász Lajos, dr. Csiky József, Botár Béta, és Erős József jegyző. Az igazgatóválasztmány a Páll Szent Vincéről elnevezett igralmas nővérek jelenlevő képviselőivel olyan végleges meg-állapodásra jutott, hogy a flu- és leány árva-és szeretetház vezetését átadják a szerzetes-rendnek, mely tartozik hat nővér alkalmazás-ával a megállapított díjakért az intézetben elhelyezett árva neveléséről, élelmezéséről, ruházásáról és minden szükséglettel való el-látásáról, továbbá az épületek s azt övező kert jókárban tartásáról, kertészetéről és be-tétepolásáról megfellelőképen gondoskodni. Az

intézet 60 ágyra lesz berendezve és a tanítás ideiglenesen egy tanító és egy tanítónő után láttatik el. Az igazgató választmány megállapodott az intézet berendezését illetőleg minden részletkérdésre vonatkozólag úgy, hogy az innépélyes megnyitási folyó évi szeptem-ber 1-re legnagyobb valószínűség szerint várható.

— *Gyógynövénygyűjtők tanfolyama Kolozsvárott.* Julius 29-től augusztus 6-ig a kolozsvári gazdasági akadémiában lelkészek és tanítók számára a gyógynövénygyűzés mód-dozatainak elsajátítása céljából nyolcnapos tanfolyamot rendeznek. A résztvevők ingyen lakást és 64 korona átalányt kapnak. Mindör-sze husz hallgatót vesznek föl. Előnyben részesülnek azok, akik a hegyvidéki, felvidéki vagy erdélyrészi ministeri kirendeltség terü-leten működnek s akiket valamelyik minis-teri kirendeltség felvételre ajánl. A főlvételi kérvényeket a csikvármegyeiek június 13-ig nyújták be az erdélyrészi kirendeltség csik-vármegyei megbízottjához. Ministeri engedély-vel esetleg olyanokat is felvesznek akik ál-lami segítséget nem ohajtának igénybevenni.

— *Tompa Béla szerződése.* Tompa Kál-mán színtársulatának egyik lejeleesebb tagja, Tompa Béla, értesülé-sünk szerint a jövő sze-zonra a nagyváradi színházhoz szerződött.

— *Eljegyzés.* Dr. Kovács Gyárfás ügyvéd szombaton tartotta eljegyzését vármegyei népszerű alispánja, Fejér Sándor és neje Száva Katinka leányával, Erzsikével.

— *Járványok mindentelje.* Ugy váro-sunkban, mint a vidéken járványszerűen lépett fel a gyermekek között a kanyaró. Csikszere-dában annyira megsokasodtak a megbetegede-sek, hogy az iskolákat bezárták. Az elemi is-kolában az évszóró vizsgákat hétfőn tartották meg. Ertesülé-sünk szerint a mult heten Szép-vízen 300 gyermek feküdt kanyaróban úgy, hogy alig volt egészszéges a községben. A ha-tóságok minden övintézkedést megtettek a dű-höngő járvány ellen.

— *Közjogi tanácsok betöltése.* Mint egy könyvomatos értesül, a budapesti királyi ma-gyar tudományegyetemen megüresedett köz-jogi és közigazgatási tanszékét legközelebb betöltik. Eleinte ezt a katedrát Apponyi Albert gróffal meghívás után akarták betölteni, az a szándék azonban, mint ismeretes, meghiusult. Erre a vallás- és közoktatásügyi miniszter pályá-zatot hirdetett a tanszék betöltésére és a pályá-zat az elmúlt év szeptember 15-én lejárt. sze-szen tizenhárom pályázat érkezett be. A kérdés eldöntése végre az elmúlt napokban a jögtu-dományi kar plénuma elé került, a hol 16 sa-zavazattal 1 szavazattal ellenében kimondták, hogy a közjogi és közigazgatási tanszékét Nagy Ernő dr. meghívásával töltsék be, a ki a ko-lozsvári egyetemen a közjog tanára. A kér-déssel legközelebb foglalkozik az egyetemi tanács.

— *As esküdtseki tárgyalások el-halasztása.* A június 3-tól kezdődőleg kitű-zött esküdtseki tárgyalásokat a csikszerecsdi kir. törvényszék elhalasztotta, mert a főtár-gyalási elnökhöz esküdtseki ügydarab nem érkezett.

— *Kinevezés.* A vallás és közoktatásügyi miniszter Barcsay Sándor nyitraeszezi áll. elemi iskolai tanító-t a gyergyóberékás-domuki állami elemi iskolához kinevezte.

— *A Vidéki Hírlapírók Országos Szö-vevsége évi rendes közgyűlését* eziden Győ-rött a városháza palota dísztermében tartja. A közgyűlés után a hírlapírók a magyar Bencé-srend pannonhalmi főmonostorának meglekinté-sére indulnak. Győr város társadalmá a hírlap-írók tiszteletére innépélyt rendez. A közgyű-lésre szóló meghívókat Szávay Gyula a sze-gedi elnökség nevében már május hó 29-én kibocsátotta, megállapítván egyuttal a jelent-kezés határidejét is. A közgyűlésen a helyi notabilitásokon kívül csak a szövetség tagjai vehetnek részt, kik a gyűlés színhelyére gyoro-vonatra érvényes szabadjeggyel utasnak. Városunkból mint a Szövetség rendes tagja, Mátrai Ferenc Béla jelentette be részvételét.

— *As ötödik járás felállításá.* A be-lügyminiszter által Szépvíz székhelyvel rend-szerezett új járási fősolgabírószék működését f. évi július hó 1-én kezd meg.

— *Majláth püspök jobban van.* Gróf Majláth püspök, kinek egészségi állapota az utóbbi évek megfeszített munkája alatt súlyo-san megrongáltatott, mint értesültünk, kedve-zőre fordult. Közértelete teljesen jó, mindazon-alta orvosai tanácsára, kik feltétlen nyugalmat ajánlottak, augusztus hónap előtt nem hagyja el Hohenthohe herceg zaigmondhási nyaralóját.

— *Kinevezések.* A pénzügyminiszter Kö-vesdi József pénzügyi titkár, székelyudvar-helyi pénzügyigazgató helyettesét, a jelen álló-máshelyén való meghagyás mellett, a VII. fi-zetési osztályba pénzügyi tanácsossá, Pitter Ferenc dr. lugosi és Korber Imre debreceni pénzügyi fogalmazókat, jelen állomás helylű-kön való meghagyás mellett, a IX. fizetési osz-tályba pénzügyi segédtitkárokká nevezte ki.

— *Kinevezés.* A pénzügyminiszter Csiky Kálmán gyimesbükkői fővámbivatali ellenőrt a jelen állomáshelyén, a IX. fizetési osztályban való meghagyása mellett, fővámbivatali fővám-szedővé nevezte ki.

HALLÓI ÉRTESETÉS. HALLÓI

Építési anyagraktár, vasbeton, mülkő- és cementárugyár.

Tudomására adom a nagyérdemű közönségnek, hogy Csikszerezében, a Kossuth-Lajos-utca 48. szám alatt nagy építési anyagraktárt rendeztem be s azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagyérdemű fogyasztó közönség részére mindennemű építési anyagot jó és pontos kiszolgálás, olcsó árak mellett eszközölök.

Állandó nagy raktárom van:

Mész darabos és oltott Portland-cement friss és legkitűnőbb minőségű. Gipsz staktur és szobrász. Mád fűzve stakturokra és egyéb fák eltakarására. Valódi aszfalt fedéllemez többféle minőségben. Kollarit bőrlemez, mázolás nem igényel, kizárólagos eladása. Aszfalt elszigetelő lemez és kaucsuk-aszfalt nedves falak és lakások szárazzá tételéhez, kátrány és carbolineum fák telítésére, gomba és rothadás ellen. Azbeszt pala igen könnyű és tartós. Teljes földeseket elvállalok. Vasgerendák bármilyen méret szerint. Hornyolt csoróp agyagból. Vakolat kőpor, Schamotte tűzálló téglák és föld stb., mindennemű építési és műszaki anyag.

CEMENTÁRU-GYÁR.

Kutakhoz betonból 80—100, 120, 150—200—300 és 400 méter átmérőjű kutakhoz, ezek készítését is elvállalom súlyesztő rendszerrel, nagyobb kutak építését, gördülő berendezéssel készítek magas vízállások megadásával. Cement-csoróp többféle színben, betoncsövek, hidak és átvezetők készítése. Beton- és mülkőlépcsők, szőlőjárda és burkolati cementlapok gyártása és elhelyezése. Itató- és etetővályúk minden nagyságban. — Blok üres téglák, különösen alkalmas istállók és gabonásoknak. Virágvázaik és talpazatok csinos kivitelben. Kályha alátét lemezek. Kemény- és falfedők. Mindennemű beton- és cementipar-vállalat, granit-terasszó beton stb. burkolatok készítése stb. stb. Nagybani előadásoknál megfelelő engedély. A nagyérdemű fogyasztó közönség nagybecsű bizalmával és rendelkezéseivel felkeresni szíveskedjék.

Gyárak és raktárak: Csikszereeda, Ujtuenád és Kézdivásárhely.

Szíves támogatást kér kiváló tisztelettel:

Nagymihály Sándor építész, Csikszereeda.

7-52

Eladó 150 hektóliter bor!

Tisztán kezelt, múlt évi érmelléki borok, u. m.:

Bakator, Rizling, Schiller, Leányka

stb. fajborok, hektóliterenként 70—80 korona árban, a csikszereadi vasúti állomáshoz szállítva kaphatók. —

A borok tisztaságáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalunk, mivel saját termésű fajborainkat magunk kezeljük.

A vétel különösen előnyös kaszinóknak, szövetkezeteknek és magánosoknak!

3-

Értekezhetni lehet a Csiki Lapok felelős szerkesztőjénél.

KOLLARIT-bőrlemez kaucsuk-kompozícióval, mint fedéllemez.

KOLLARIT-bőrlemez mezőgazdasági és gyári épületekre a legalkalmasabb.

KOLLARIT-bőrlemez vízhatlan, a legnagyobb viharok ellenálló.

KOLLARIT-bőrlemez nem kell mázolni s így fentartási költséget nem igényel.

Egyedlárusító:

NAGYMIHÁLY SÁNDOR építési anyagkereskedő Csikszereeda, Kossuth Lajos-utca 48. sz.

7-10

Kézimunka szövetmintákkal készségesen szolgál!

Szolid árak!

Bolesch Frigyes kézimunka üzlete, rövid, szövött és kötött aruk, Brassó, Kolostor-utca 29.

Az újévi idényre megérkezett gyönyörű szép választékban. milieu, futó, divánpárna és gobelin képek.

Nagy raktár mindennemű kezdett, kész kézimunkák és kézimunka szövetek, selymek, gyapjú és gypott fonalakban.

Dus választék férfi, női és gyerek harisnyákban, trikókban ugyszintén férfi ingek, nadrágok, gallérok, kézleők, nyakkendők és zsebkendőkben.

Kézimunka szövet mintákkal készségesen szolgál. 28-52

Pontos kiszolgálás!

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

A nagyérdemű hölgyközönség becses figyelmébe!

Bécsi és budapesti körutamból hazatérve, szíves tudomására hozom a nagyérdemű hölgyközönségnek, hogy Csikszereeda a Rákóczi-utcában levő dohánytőzsde mellett, a mai kornak megfelelő és a legkényesebb igényeket is kielégítő

NŐI KALAP DIVATTERMET

ÉS MODELLEK SZERINT

FÜZŐKÉSZÍTŐ MŰHELYT

nyitottam. Raktáron tartok párisi és bécsi modell-kalapokat, ugyszintén minden e szakmába vágó divateikket. Elvállalom mindennemű kalapoknak izléses diszítését és átalakítását. Gyászkalapokat raktáron tartok. Mérték szerint készítek megfelelő módon: fűzött, haskötött, hátegyenesítőt és melltartókat; minden e szakmába vágó cikkek javítását és takarítását pontosan és jutányos árban eszközölöm. A t. hölgyközönség jóakaratu támogatását kérve és biztosítva a pontos kiszolgálásról, vagyok tisztelettel

Ligeti Samuné női kalap divatterme Csikszereeda.

GÉPÜZEMŰ ASZTALOS VÁLLALAT CSIKSZEREDA, VÖRÖSMARTI-UTCA 21. SZÁM.

Elvállal egy épület- mint butor-asztalos munkákat bármily kívánt kivitelben. — Saját rendszerű ablakok alkalmazásával bármely ház ablakait 10 nap alatt elkészíti. 38—52

Elvállal különösen épület munkákat szakszerű gépei által kidolgozni az asztalos-mester uraknak mérsékelt munkadíj ellenében és a megmunkáló anyagot el- és visszaszállítja.

loga-, fal-, ébreastó- és szoborák állandóan nagy raktáron.

FIGYELEMRE MÉLTÓ!

Olcso munka nem mindig olcsó, mert sokszor csalódik az ember benne és akkor késő a bánat, ezen tapasztalat szakmánkban többször fordul elő, mint bármely más iparágban, mert a nagyközönség az órajavításnál teljesen az órás őszinte és lelkiismeretes munkájára van utalva. Együttal tudatni kívánom, hogy üzletemben bizományi raktárt rendeztem be, hol raktáron tartok mindig

Mindennemű óra-, ékszer- és látszerészeti cikkeket

s azt szolid és jutányos árban beszátom a m. t. vevőközönség rendelkezésére. Minden egyes cikkért, mely üzletemből lesz véve és általam javított órákért szavatolok. Az eddigi szíves pártfogást ezuttal is megköszönve, jövőre nézve is kérve, szíveskedjenek bizalmukkal megtisztelni, vagyok kész szolgálatnál:

BREZINA F. órás, ékszerész és látszerész, Csikszereda, Kossuth L.-utca.

44—52

Óralánok, gyűrűk, fűbevalók, szemüvegek és hőmérők állandóan kaphatók!

JÓ MUNKA! — SZABOTT ÁRAKI

SZOLID ÉS PONTOS KISZOLGÁLTÁSI

1 kilogramm prima struc-pamut 9 korona.

Értesítés!

Van szerencsém a t. hölgyközönség szíves tudomására hozni, hogy a manzelem Párisban volt tanulmány uton, a honnan február hó elsején jött vissza.

SZEZONSZERŰ UJDONSÁGOK

március hó elejétől már raktáron vannak. Színházi sáll ujdonságok már megérkeztek.

A t. hölgyközönség szíves pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel:
MÁTHÉ JÓZSEF női divatkalap- és rövidáru-üzlete,
Csikszereda, Kossuth Lajos-utca (Grünwald Albert-féle ház).

43—52

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Ujonnán berendezett előnyomda.

Schvarcz József és Társa
Budapest, Váci-körút 53 sz.
Alapítást év 1884.

Szabadalmazott Ventzki göztakarmány füllesztő

65, 100, 160, 300 és 620 liter űrtartalom.
Fülleszt 40—60 perc alatt.

Hordozható pálinkafőző üstök.

100—400 liter űrtartalom. — Az új szeszadótörvény előírásai szerint.

**Angol marha- és lónyíró-
gépek és ollók.**

Vegyztisztítás.

Női és férfi legkényesebb ruhák olaj, degenyeg, szurok, tonta, zsír, rozsa, kávé stb. foltok vegyztisztítását, továbbá minden e szakmába vágó munkát gyorsan és pontosan teljesítek. Aldozatot és fáradságot nem kimelve e szakmába teljesen kikepeztem magamat. Szíves pártfogásukat kéri

Orbán Vince,

ferfi szabó és vegyztisztító, Csikszereda, Rákóczi-utca 16. szám. 3—26

URAM!

Ha Ön súlyt helyez egészségére,
Ha azt akarja, hogy jó kinézése legyen,
Ha azt akarja, hogy nyugodt álma, jóéltvágya legyen
Ha erejében gyarapodni akar

CSAK DRÉNER-SÖRT IGYÉK!

Kapható Csikszeredában üvegekben: a jobb kávéházakban, vendéglőkben és az összes jobb fűszer- és csemegekereskedésekben.

Főraktár Csikvármegye részére:

Niszel Fivéreknel, Csikszeredában.

Dréner-féle poharas sör — naponként friss csapolás —
csakis özv. Nagy Istvánné „Zöldfa” vendéglőjében,
az Európa-szállodában és a vasúti étterembe kapható.

(15) 20 52

Van szerencsém a nagyérdemű közönség heves figyelmét felhívni, miszerint a Rákóczi-utca 23. szám alatti saját házamban levő

NYERGES ÉS KÁRPITOS ÜZLETEMBEN

minden e szakmába vágó munkák elkészítését a legnagyobb készséggel vállalom és ezt csinos kivitelben, olcsó árak mellett pontosan elkészítem. Raktáron tartok a mai kornak megfelelő, mindenféle nagyságu

RUGANYOS DIVÁNOKAT ÉS MATRACOKAT

azért, hogy itt mindenki beszerezhesse szükségletét ép oly olcsó árban, mint bármely nagyobb városban. — Továbbá tudatom még a mélyen tisztelt közönséggel azt is, hogy állandóan raktáron tartok

KÉSZ URI KOCSIKÁT ÉS URI SZÁNKÓKAT.

Végül a n. é. közönség szíves figyelmét felhívom azon körülményre, hogy a kocsik, valamint minden e szakba vágó munkák javítását elvállalom. Magamot a mélyen tisztelt közönség jóindulata pártfogásába ajánlván, maradok kiváló tisztelettel:

Bájer Ferencz, nyerges és kárpitos Csikszeredában.

11—26

Ha olcsón és jól akar vásárolni, tegyen próbát!

Felhívom a figyelmét a t. butor- és varrógép vásárló közönségnek, hogy bárki mielőtt butort és varrógépet vásárolna ne mulassza el raktáromat megtekinteni, hol az összes raktáron levő butorokat, úgy mint:

EBÉDLŐ-, HÁLÓ-, SZALON- ÉS IRODAI BERENDEZÉSEK, BÖRGARNITURÁK, DIVÁNYOK ÉS MADRÁCOK

minden kivitelben és rendkívüli nagy választékban, valamint a legjobb gyártmányu varrógépek, kerékpárok, gramafonok és lemezek, melyek igen jutányos árban és kedvező fizetési feltételek mellett lesznek elárusítva. Minden tölem vásárolt varrógépért 6 és 10 évi jótállást vállalok. Varrógépeket 27 frttól, gramafonokat 20 frttól és kerékpárokat 55 frttól fennebb árusítom.

VARRÓGÉPEK-, KERÉKPÁROK- ÉS GRAMAFONOK-
hoz mindenféle alkatrészek kaphatók. — Javításokat a legjutányosabb árért eszközölök, jótállás mellett. Maradok kiváló tisztelettel

Ackermann Ignác, butor- és varrógép nagyraktára
Csikszereda, Kossuth L.-utca 9. sz. (Lukács Juliska-féle bérpalota).

25

Mindenféle asztalos-, kárpitos- és díszítőmunkákat elvállalok.

52

VIDOR ÉS TÁRSA GÖZFÜRÉSZE CSIKSZENTSIMON
állandó raktárt tart mindenféle faanyagokban, u. m.:

DESZKA, LÉC, PALLÓ és ÉPÜLETFÁBAN

mindenféle méretben és mennyiségben.

Hulladék léc (cándra) és más maradványok valamint fűrészpor
állandóan kapható.

Minden szombaton bérvágásokat elfogadnak.

33—52

Hosszurovó Cement Födélcserép

Iroda: Hirscher-utca 18. sz.

majdnem határtalan tartósságu, igen könnyű födőanyag, olcsó áron kapható

Portland cementgyárnál, Kugler és Társai, Brassóban.

Iroda: Hirscher-utca 18. sz.